ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವ

ಮನೋಗತ

'ತರತಿ ಪಾಪಾದಿಕಂ ಯಸ್ಮಾತ್', ಅಂದರೆ ಯಾವುದರಿಂದ ನಾವು ಪಾಪಾದಿಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಬಹುದೋ ಅದಕ್ಕೆ 'ತೀರ್ಥ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇವಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲದರಿಂದಲೂ (ಭವಸಾಗರದಿಂದಲೂ) ಪಾರು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅನೇಕ ಯುಗಗಳಿಂದ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಂದರೆ ಮನುಕುಲವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಪರಮಸ್ಥಾನಗಳಾಗಿವೆ; ಆದುದರಿಂದಲೇ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪೂರ್ವಪೀಠಿಕೆಯು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳದ್ದಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಚೈತನ್ಯವು ಶಾಶ್ವತ ಮತ್ತು ಚಿರಂತನ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ದೇವತೆಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಚೈತನ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭಕ್ತರ ಎಲ್ಲ ಕಾಮನೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಈಡೇರುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ದೇವತೆಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯದ ಲಾಭವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಗುಣ ವೃದ್ಧಿಸಲೆಂದೇ ಈಶ್ವರನು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಸಮಸ್ತ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರೀ ಊರ್ಜೆ (ಶಕ್ತಿ), ಚೈತನ್ಯ, ಆನಂದ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರದಾನಿಸುವ ಮತ್ತು ಭಾವಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಈ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನೊಂದಿಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಅನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಕೇವಲ ಪ್ರವಾಸೀ ತಾಣಗಳಾಗಿರದೆ ಸಮಸ್ತ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಅತಿ ವಂದನೀಯ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ನಿರ್ಮಿತಿ, ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂತರ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ವಿವಿಧ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಒಂದು 'ಸಾಧನೆ'ಯಾಗಿದೆ. ಸಾಧನೆಯಾಗಲು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು, ದೇವತೆಗಳ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯುವುದು, ದಾನ-ಧರ್ಮ ಮಾಡುವುದು, ಉಪಾಸ್ಯದೇವತೆಯ

ನಾಮಜಪ ಮಾಡುವುದು, ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಈಶ್ವರನೊಂದಿಗೆ ಅನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿರುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಲಾಭವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಕಲಿಯಲು ಸಿಗುವುದು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಮಹತ್ವ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಾಗುವ ಲಾಭಗಳು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಮುಂತಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹಾತ್ಮೆಯು ಎಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿ, ಈ ವಸುಂಧರೆಯ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರರೂಪಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನಗಳ ಅನುಭೂತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ತಳಮಳವು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲಿ ಮತ್ತು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಭಕ್ತಿಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಎಂದು ಈಶ್ವರನ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ! – **ಸಂಕಲನಕಾರರು**

ಟಿಪ್ಪಣಿ – ೧. ಸನಾತನದ ಸದ್ಗುರು (ಸೌ.) ಅಂಜಲಿ ಗಾಡಗೀಳ ಇವರ ಲೇಖನ ಗಳು ‘ಓರ್ವ ವಿದ್ವಾಂಸರು’, ‘ಗುರುತತ್ತ್ವ’ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿವೆ.

೨. ವಿಷಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇತರ ಆಧಾರಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ, ಇಂತಹ ಅಂಶ ಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಸದಲ್ಲಿ ಆಧಾರ ಕ್ರಮಾಂಕಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ‘ಆಧಾರಸೂಚಿ’ಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಸನಾತನದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಖರೀದಿಸುವ ವಾಚಕರಿಗೆ ವಿನಂತಿ !

ಸನಾತನದ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ – E-mail : chaitanya.grantha@gmail.com/ಸಂಚಾರವಾಣಿ : 9342599299

‘ಸನಾತನ’ದ ಗ್ರಂಥ ‘ಆನ್‌ಲೈನ್’ನಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಲು – **www.SanatanShop.com**

ನ ಕಾಷ್ಠೇ ವಿದ್ಯತೇ ದೇವೋ ನ ಪಾಷಾಣೇ ನ ಮೃಣ್ಮಯೇ ।

ಭಾವೇ ತು ವಿದ್ಯತೇ ದೇವೋ ತಸ್ಮಾದ್‌ಭಾವೋ ಹಿ ಕಾರಣಮ್ ॥

ಅರ್ಥ : ದೇವರು ಮರದ, ಕಲ್ಲಿನ ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಿನ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ದೇವರು ಭಾವದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ; ಆದುದರಿಂದ ಭಾವ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

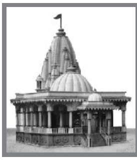

ಅಧ್ಯಾಯ ೧

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

(ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳನ್ನು '*' ಈ ಗುರುತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)

೧. ತೀರ್ಥ ೧೮

೧ ಅ. 'ತೀರ್ಥ' ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ೧೮

೨. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ೧೯

೨ ಅ. 'ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ' ಶಬ್ದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ೧೯

೨ ಆ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳು ೨ ಇ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಇತಿಹಾಸ ೨೦

೨ ಈ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಾಙ್ಮಯ ೨ ಉ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಧ ೨೦

* ದೇವರು, ಅಸುರರು, ಋಷಿಗಳು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ೨೦
* ಪಂಚಮಹಾತತ್ತ್ವಗಳ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ೨೧
* ಚಾರ್‌ಧಾಮ್ ೨೨
* ಮೋಕ್ಷದಾಯಿನಿ ಸಪ್ತಪುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳಗಳು ೨೨
* ತ್ರಿಸ್ಥಳ ಯಾತ್ರೆ ೨೩
* ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿನ ತೀರ್ಥಗಳು (ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು) ೨೪
* ಮುಂಡನಸಂಸ್ಕಾರ ವರ್ಜ್ಯವಾಗಿರುವ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ! ೨೬

೨ ಊ. ಇತರ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ೨೬

೨ ಎ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಚೈತನ್ಯ ಉಳಿಯುವ ಕಾರಣಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲಾವಧಿ ೨೮

೨ ಏ. ಗುರು ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ ೨೯

೨ ಐ. ಸಾಧನೆ ೩೨

೩. ಜಾತಕದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಹಗಳಿಗನುಸಾರ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತೀರ್ಥಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ೩೬

೪. ಸ್ಮಶಾನ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಮನೆ, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು (ಇತ್ತೀಚಿನ), ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು (ಇತ್ತೀಚಿನ ಸ್ಥಿತಿ) ಮತ್ತು ಸಂತರ ಆಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಗುಣಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ೩೬

೫. ವಿವಿಧ ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಸ್ಥಾನಗಳು, ಅವುಗಳಿಂದ ಸಾಧನೆಗಾಗುವ ಲಾಭ, ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಯ, ಕಾರ್ಯನಿರತ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಯೋಗಮಾರ್ಗ ೩೭

೬. ವಿವಿಧ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು, ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯ, ಕಾರ್ಯನಿರತ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಯೋಗಮಾರ್ಗ ೪೦

೭. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಧಗಳು, ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ೪೪

೮. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವಿಧ, ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಯ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿರುವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಯೋಗಮಾರ್ಗ ೪೭

೯. ಇತರ ಪಂಥೀಯರ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಗಳ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ೪೮

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಥವಾ ಕಹಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ !

ಬಹಳಷ್ಟು ಸಲ ನಾವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ದರ್ಶನಕ್ಕೆಂದು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಸಾತ್ತ್ವಿಕತೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮಗೆ ಆನಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ದೋಷಪೂರಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಹಿ ಅನುಭವ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆದು, ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ವಿ-ಅಂಚೆ (ಇ-ಮೇಲ್) ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರಿ.

ವಿಳಾಸ : ಸಂಪಾದಕರು, ಸನಾತನ ಪ್ರಭಾತ

ಸನಾತನ ಆಶ್ರಮ, ೨೪/ಬಿ, ರಾಮನಾಥಿ,
ಬಾಂದಿವಡೆ, ಫೋಂಡಾ, ಗೋವಾ ೪೦೩೪೦೧.

ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : (೦೮೩೨) ೨೩೧೮೧೦೮; **ವಿ-ಅಂಚೆ :** dspgoa1@gmail.com

'ದೇವರ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಇದ್ದಾನೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾನೆ' ಎಂಬುದು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಬೋಧನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಇತರ ಧರ್ಮದವರನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಲು ಕಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ.' – **(ಪರಾತ್ಪರ ಗುರು) ಡಾ. ಜಯಂತ ಆಠವಲೆ**

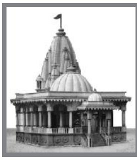

ಅಧ್ಯಾಯ ೩

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಹತ್ವ

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧. ಚೈತನ್ಯ ೫೪

೨. ಪಾಪಮುಕ್ತಿ ೫೪

೩. ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿ ೫೪

೪. ಸತ್ಸಂಗ ೫೫

೫. ಸಾಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ೫೫

೬. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುನಂತರದ ಪ್ರವಾಸವು ಶುಭ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗುವುದು ೫೬

೭. ಭೂತಕಾಲದ ಜೀವಗಳ ಲಿಂಗದೇಹಗಳೊಂದಿಗೆ ಪುನಃ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು ೫೭

೮. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮಹತ್ವ ೫೭

೮ ಅ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾತತ್ಯದಿಂದ ಜಾಗೃತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ೫೭

೮ ಆ. ಭಾರತದ ಏಕತೆಯ ಭಾವನೆಯು ಜೋಪಾಸನೆಯಾಗುವುದು ೫೭

೮ ಇ. ಹಿಂದೂಗಳನ್ನು ಏಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿಸುವ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ೫೮

೮ ಈ. ಮಾನಸ ಸರೋವರ ಮತ್ತು ಕೈಲಾಸ ಸರೋವರ ಈ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿರುವ ಭೂಭಾಗವು ಭಾರತದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಘಟಕವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ೫೮

೮ ಉ. ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳೇ ಇಲ್ಲ ! ೫೮

'ದೇವರ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚಿರಂತನ ಆನಂದ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಸಾಧನೆಯಿಂದಲೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಇದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತೆಂದರೆ, ಸಾಧನೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮಾನವನು ಸಾಧನೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಳುತ್ತಾನೆ.' – **(ಪರಾತ್ಪರ ಗುರು) ಡಾ. ಜಯಂತ ಆಠವಲೆ**

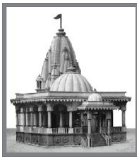

ಅಧ್ಯಾಯ ೪

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ ೬೦

೨. ಪುಣ್ಯ ೬೦

೩. ಪಾಪ ೬೧

೩ ಅ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಪಾಪ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪ ತಗಲುತ್ತದೆ ೬೧

೩ ಆ. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವು ವಜ್ರಲೇಪವಾಗುತ್ತದೆ ೬೧

೪. ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಲಹರಿಗಳನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ ೬೨

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

೧. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ

ತಿಲಕ ಹಚ್ಚಲು ಪವಿತ್ರ ನದಿಗಳ ದಡದಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ತೀರ್ಥ (ಪವಿತ್ರ) ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ದೇವತೆಯ ತತ್ತ್ವ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಆ ತತ್ತ್ವದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಂತಹ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚು ಸಾತ್ತ್ವಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾತ್ತ್ವಿಕತೆಯಿಂದ ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮಣ್ಣಿನ ತಿಲಕವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ತಿಲಕ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳ ಆಕ್ರಮಣಗಳಿಂದ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

೨. ಪುಣ್ಯ

೨ ಅ. ‘ಗ್ರಹಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನವೂ ಪುಣ್ಯಕಾರಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. (ಆಧಾರ : ಅಜ್ಞಾತ)

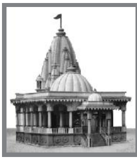

ಅಧ್ಯಾಯ ೫

ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂತರ ಮಹತ್ವ

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧.	ಸಂತರು ಮತ್ತು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರ	೬೪
೨.	ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಸಂತರ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಳಗಳ ಮಹತ್ವ	೬೫
೩.	ಸಂತರು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬರಲು ದೇವತೆಗಳ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆಯುವುದು	೬೫
೪.	ಸಂತರು ಮತ್ತು ಇತರರು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುವುದು	೬೫
೫.	ಸಾಧು-ಸಂತರಿಂದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ	೬೬
೬.	ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂತರ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	೬೬
೭.	ಸಂತರು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಉದ್ದೇಶ	೬೬
೮.	ಅವತಾರಿ ಸಿದ್ಧಪುರುಷರು ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತವಿಡುವುದು	೬೭
೯.	ಕುಂಭಮೇಳದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಸಂತರು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಗಂಗೆಯು ಶುದ್ಧವಾಗುವುದು !	೬೮
೧೦.	ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಸಂತರು ಮತ್ತು ಗುರುಗಳು ಮಹತ್ವವುಳ್ಳವರು	೬೮
೧೧.	ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತರ ಬೋಧನೆ	೬೯
೧೨.	ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದು, ಸಂತರ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸದ್ಗುರುಪ್ರಾಪ್ತಿ	೬೯
೧೩.	ಸಾತ್ತ್ವಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು ಮತ್ತು ಸಂತರು ಇವರ ಪರಿಣಾಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು ಪೂರಕತೆ	೬೯
೧೪.	ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪಾವಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರ ಮಹತ್ವ	೭೦

'ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವಾಗಲು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಜಾಗೃತಿ ಸಭೆಯಾಗುವುದರ ಮಹತ್ವವು ಕೇವಲ ಶೇ. ೩೦ ರಷ್ಟಿದ್ದು, ಸಭೆಯಾದ ನಂತರ ಇರುವ ಹಿಂದುತ್ವವಾದಿಗಳ ಬೆಂಬೆತ್ತುವಿಕೆಗೆ ಶೇ. ೭೦ ರಷ್ಟು ಮಹತ್ವವಿದೆ.' – ಶ್ರೀ. **ತುಷಾರ ಕಾಕಡ್** (ಸೂಕ್ಷ್ಮದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಜ್ಞಾನ), ಸನಾತನ ಆಶ್ರಮ, ರಾಮನಾಥಿ, ಗೋವಾ. (೨೨.೫.೨೦೧೮)

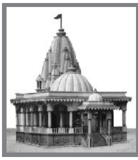

ಅಧ್ಯಾಯ ೬

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

(ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳನ್ನು '*' ಈ ಗುರುತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)

೧. **ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ** ೭೪

೨. **ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಮಹತ್ವ** ೭೪

೩. **ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು** ೭೬

೪. **ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಇರಬೇಕಾದ ವೃತ್ತಿ** ೭೬

೫. **ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಲಾಭಗಳು** ೭೮

* ಮಾನಸಿಕ ಲಾಭಗಳು ೭೮
* ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೮೦
* ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಫಲ ಯಾರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ ? ೮೧

೬. **ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಳ ವಿಧಗಳು** ೮೨

೭. **ಯಾತ್ರೆಯ ಕ್ರಮ (ಪದ್ಧತಿ)** ೮೩

೮. **ಯಾತ್ರೆಯ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?** ೮೬

೯. **ಯಾರಿಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ ?** ೮೮

೧೦. **ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಂತರ ದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದರ ಮಿತಿ** ೮೮

೧೧. **ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಸ್ನಾನ ಮತ್ತು ಶರೀರ, ಮನಸ್ಸು, ಆತ್ಮ ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಇವುಗಳ ಶುದ್ಧಿಯ ಇತರ ಮಾರ್ಗಗಳು** ೮೮

೧೨. **ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯಿರುವ ಭಕ್ತರ ಅಪೂರ್ವ ಭಾವ !** ೮೮

'ಧರ್ಮ ಉಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರ ಉಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಉಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಳಿಯುವುದು !' – **(ಪರಾತ್ಪರ ಗುರು) ಡಾ. ಆಠವಲೆ**

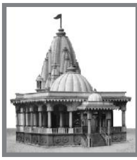

ಅಧ್ಯಾಯ ೭

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಿಂತ ಸಾಧನೆ ಮಹತ್ವದ್ದು

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೧. ಅಂತರ್ಮುಖತೆಯ ಮಹತ್ವ ೬೨

೨. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಮಿತಿ ಮತ್ತು ನಾಮಸಾಧನೆಯ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ೬೨

೩. ಗಂಗಾಸ್ನಾನಕ್ಕಿಂತ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಶುದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ೬೨

೪. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದರ್ಶನದ
ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಯಾದಾಗ
ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನಂದವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದು ೬೪

೫. ದೇಹರೂಪಿ ಮಂದಿರವನ್ನು ತೀರ್ಥವನ್ನಾಗಿಸುವುದು
ಅಂದರೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು, ಇದು ಎಲ್ಲರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ೬೫

೬. ಮನಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು
ನಕಾರಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸಿ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಲ
ಅಂತಃಕರಣದಿಂದ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಆವಶ್ಯಕ ! ೬೫

೭. ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನುಭೂತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ! ೬೫

ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸನಾತನದ ಗ್ರಂಥ !

ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ವಿವೇಚನೆ

- ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಯಾವುದು ?
- ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದ ನಾವು ಹೇಗೆ ಮುಕ್ತರಾಗಬಹುದು ?
- ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದರಿಂದ ಸಂಸಾರದೆಡೆಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?
- ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಖದಲ್ಲಿರಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?
- ನಾವು ಯಾವ ದೇವತೆಯ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ?